

Toca fer balanç

PEN Català 2010 - 2018

Després de **8 anys al capdavant del PEN Català**, arriba el moment de passar el relleu i de retre comptes de l'acció duta a terme.

Durant aquests anys, i malgrat la greu crisi econòmica que va fer trontollar la pervivència de moltes entitats com la nostra, **el PEN ha anat creixent en els seus programes i activitats**, gràcies a les **múltiples complicitats** tant amb administracions diverses com amb entitats que comparteixen objectius i valors similars als del PEN.

M'agradaria ressaltar en primer lloc l'esforç de **renovació i modernització de l'entitat**, ja iniciada sota la presidència de Dolors Oller. Aquesta modernització s'ha anat consolidant amb projectes nous, com el **projecte europeu Engage!**, del qual el PEN Català n'és líder i que treballa amb ciutats com Norwich, Växjö i Cracòvia per acostar els joves a la cultura.

S'han fet esforços molt grans per **donar més visibilitat** a la nostra associació, renovant el web (que va comptar l'any passat amb un premi Laus de disseny), essent present a les xarxes socials (Facebook, Twitter i Instagram) i creant el **blog Veu Lliure**, que dirigeix Miquel Àngel Llauger, per tenir una veu crítica i de denúncia davant certes vulneracions dels drets com la llibertat d'expressió. Hi trobareu des de manifestos, escrits reflexius, notícia de casos concrets de persecució per allò que no hauria de ser mai delictiu: l'opinió.

Hem establert complicitats i **hem contribuït a crear plataformes** com Somescola, Asil.cat, NoCallarem, Col·lectiu Pere Quart, etc.

Hem establert **convenis** amb entitats com el Col·legi de Periodistes, les universitats catalanes, etc., amb qui desenvolupem activitat conjunta. I col·laborem estretament en l'organització de festivals literaris (Tocats de Lletra, St. Cugat, Fira Llibre prohibit, Setmana del Llibre en català, Indilletres, etc.), amb el CCCB, la Biblioteca de Catalunya o amb l'Arts Santa Mònica. També, com és obvi, amb l'Ateneu Barcelonès.

Hem mantingut la presència i el **protagonisme a nivell internacional**: presidència del Comitè de Traducció i Drets Lingüístics, que l'any 2011 aprovava el **Manifest de Girona** i el 2015 la **Declaració del Quebec**, a iniciativa del nostre centre.

També hem renovat el portal de literatura i traducció **VISAT**, amb una nova direcció i amb la incorporació del **Diccionari de la Traducció Catalana**, gràcies a la generositat de les seves autores Montserrat Bacardí i Pilar Godayol i d'EUMO editorial.

Hem dut a terme una iniciativa que ens semblava imprescindible, la publicació, de primer en paper i ara ja online del **Diccionari amazic-català i català-amazic** (www.amazic.cat), obra de Salem Zenia i Carles Múrcia. Aquesta ens semblava una eina integradora, ja que l'amazic és la tercera llengua més parlada al nostre país. El web del diccionari ha comptat amb la col·laboració de la Direcció General de Política Lingüística i acaba de rebre l'European Design Award.

Gràcies a la implicació del company i consoci Manel Guerrero hem continuat comptant cada any amb una **col·laboració artística**, que ha estat la imatge del cartell amb motiu del 15 de novembre, **Dia Internacional de l'Escriptor Perseguit**. Des d'aquí vull agrair la generositat de tots els artistes que han volgut participar-hi. D'aquesta manera el PEN està confegint un Fons d'art que és tot un orgull i que trobareu al nostre web.

El **Programa Escriptor Acollit**, que dirigeix des del 2007 Raffaella Salierno amb eficàcia i encert, ha comportat que s'ampliés no sols a Barcelona, on l'Ajuntament s'implica cada vegada més en el programa, sinó que ciutats com Palma i Girona també han volgut formar part de la xarxa ICORN.

Hem procurat mantenir l'objectiu de **preservar el nostre patrimoni literari**, a base d'homenatges que, de vegades, han vingut aprofitant alguna efemèride i que ha comptat amb alguna publicació (àlbum) i amb un acte d'homenatge: a Rosa Leveroni (2011), a Montserrat Roig i M. Aurèlia Capmany (2012), a Quima Jaume, Quim Soler i Joana Raspall (2013), a Francesc Candel (2014), al 30è aniversari de la publicació de Pedra de Tartera (2015), a Joan Oliver (2016), a Aurora Bertrana i Josep Palau i Fabre (2017) a Feliu Formosa, Joaquim Carbó i Antònia Vicens (2018) i és quasi a punt de sortir el que dediquem a qui fou la nostra primera presidenta, M. A. Capmany, enguany que en commemorem el centenari del naixement.

Han estat anys molt intensos de lluita per una banda, però també de **molts reconeixements**, que ens encoratgen a continuar endavant amb més força i més responsabilitat: el premi Trajectòria de la Generalitat de Catalunya (2010), el Premi UNESCOCAT (2011), el premi de l'Associació de Nacions Unides a Espanya (ANUE, 2013), el premi Ramon Trias Fargas (2016), el premi dels Octubre de València (2016), el premi de la Corporació de Mitjans Audiovisuals (CAC, 2017) i el Memorial Francesc Candel (2017). Tot això ens dona visibilitat i ens ajuda a fer més presents els valors que defensem.

També hem iniciat nous projectes, a part d'Engage! i del blog Veu Lliure, i ha estat el **Premi de Traducció PEN Català**, ja a punt per la seva tercera edició, sempre en ocasió del Dia del Traductor, el 30 de setembre. Naturalment, hem donat continuïtat al **Premi Veu Lliure**, a les Illes, que enguany arribarà a la seva 9a edició.

Hem continuat la tradició de commemorar el 90è aniversari del PEN i l'any passat i aquest el **95è**, com havíem celebrat el 80è o el 85è i anteriors. Ho hem fet amb actes com el que va dirigir Xavier Albertí el 9 de març al CCCB i la publicació de dos llibres complementaris: un de més breu que parla de la nostra trajectòria des del punt de vista de la **internacionalització de la nostra cultura** i que ens ha ofert la FOCIR, i un de més complet que tracta de la funció important del PEN Català en el seu exercici de la **diplomàcia cultural**, ambdós escrits per Joan Safont. Vull fer avinent el meu reconeixement a l'Ateneu Barcelonès, que el dia 15 de març col·locava una placa commemorativa a l'entrada per visibilitzar la relació d'ambdues entitats des del 1922.

Tot això ha significat un **augment considerable de feina** que ens ha portat a ampliar el nostre equip a la secretaria, molt professional, però amb l'afegitó de saber que està treballant per un projecte que duu aparellats uns valors indispensables. Per tant, m'enorgulleix dir que tenim un **equip amb un valor humà i professional de primera**, que treballa amb entusiasme entenent què ha estat i què és el PEN Català i el molt que ha de significar encara en el futur. És el meu goig reconèixer i felicitar la tasca de la Carlota Sas (coordinadora excel·lent amb molts habilitats artístiques que haureu comprovat en les comunicacions!), de la Sara Serrano (sense la qual no tindríem xarxes socials, diccionari amazic, VISAT a la xarxa i moltes altres coses), de la Nayara Naranjo –que s'ha incorporat aquests darrers mesos com a experta en comptabilitat, ja que el programa europeu ens ho ha fet necessari–, de la Laia Puig, imprescindible en la tasca promocional d'Engage!, liderat de manera brillant i amb resultats des del primer dia per la Gemma Rodríguez, la nostra flamant secretària general. I, d'una manera especial el meu agraïment a l'Àngels Soler, la seva col·laboració desinteressada ens ha estat i és essencial, ja que ha anat posant ordre i criteri a tot el material històric i actual, tot fent allò que de vegades les presses del dia a dia no et permeten fer. Tenir un equip eficient, responsable i entusiasta ha estat el 90% de l'èxit de la feina feta. Els ho devem.

Vull **agrair a totes les juntes** que m'han acompanyat en aquesta responsabilitat, la complicitat i el bon fer de tothom. I, per damunt de tot, el meu agraïment a la persona imprescindible i que ha fet possible tot el que hem explicat, amb la seva feina impecable i el bon criteri i que té un nom que tots sabeu: Raffaella Salierno. Ha estat un veritable privilegi que m'ha fornir l'atzar!

I si em permeteu una darrera reflexió –i crec que ve a tomb després del que hem viscut aquests darrers mesos, que ens han mostrat de manera acarnissada la vulnerabilitat de les nostres institucions– diria que ens **cal treballar encara molt per enfortir el teixit civil**, veritable riquesa de la nostra societat. La tasca de diplomàcia cultural del PEN Català ha estat fonamental per arribar fins on som. És la millor garantia de pervivència de la nostra cultura.

Us convido, per tant, a no ser només socis del PEN Català, sinó a ser-ne **col·laboradors compromesos**, actius en la defensa dels objectius que la nostra entitat té encomanats de defensa de la llibertat d'expressió, de preservació dels drets lingüístics i de foment del diàleg intercultural.

Gràcies a tothom pel vostre suport i acompanyament!

Carme Arenas
Presidenta

14 de juny de 2018